

NÕUKOGU SOOVITUS,**14. juuli 2015,****milles käsitletakse Poola 2015. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Poola 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2015/C 272/24)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 14. juulil 2015 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusi liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta ⁽²⁾. Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.
- (3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovitusi ⁽³⁾ Poola 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Poola 2014. aasta ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta.
- (4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise 2015. aasta Euroopa poolaasta algust. Samal päeval võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 ⁽⁴⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Poolat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (5) Euroopa Ülemkogu kiitis 18. detsembril 2014 heaks prioriteedid investeeringute suurendamiseks, struktuuri-reformide intensiivistamiseks ja vastutustundlikuks, majanduskasvu soodustavaks eelarve konsolideerimiseks.

⁽¹⁾ EÜTL 209, 2.8.1997, lk 1.⁽²⁾ Kehtivad vastavalt nõukogu 6. mai 2014. aasta otsusele 2014/322/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta 2014. aastaks (ELT L 165, 4.6.2014, lk 49).⁽³⁾ Nõukogu 8. juuli 2014. aasta soovitus, milles käsitletakse Poola 2014. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Poola 2014. aasta lähenemisprogrammi kohta (ELT C 247, 29.7.2014, lk 97).⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Poola 2015. aasta riigiaruande. Riigiaruandes hinnati Poola edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel.
- (7) Poola esitas 29. aprillil 2015 oma 2015. aasta riikliku reformikava ja 30. aprillil 2015 oma 2015. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) Poola suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse lõpetamist 2015. aasta juunis⁽¹⁾. Valitsus kavatab 2015. aasta lähenemisprogrammi kohaselt järkjärgult vähendada valitsemissektori nominaalset eelarvepuudujääki 2015. aastal 3,2 %-lt 2,7 %ni SKPst ja 2018. aastaks 1,2 %ni SKPst. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal võib ülemäärase eelarvepuudujäägi lugeda korrigeerituks juba 2014. aastal ehk aasta enne tähtaega, võttes arvesse, et aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ületav puudujääk tuleneb netokuludest, mida süsteemne pensionireform eelarvele avaldab. Vastavalt lähenemisprogrammile plaanib valitsus saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärgi – viia struktuurne eelarvepuudujääk 1 %-ni SKPst – 2019. aastal. Pärast seda, kui valitsemissektori võla suhe SKPsse saavutas 2015. aastal haripunkti (51,7 % SKPst), kavatab valitsus seda 2018. aastal 49,1 %ni vähendada. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2015. aastal usutav ja 2016. aastal soodne. Üldise hindamise põhjal prognoositakse, et Poola täidab 2015. aastal keskpika perioodi eesmärgi suunas liikumiseks nõutava korrigeerimise, kuna netokulude kasv on allpool sihttasemet. Alates 2016. aastast kavandatud eelarvepuudujäägi toetuseks võetavaid meetmeid ei ole piisavalt täpselt kirjeldatud. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosile tuginedes on oht, et 2016. aastal kaldutakse nõutavast korrigeerimisest mõnevõrra kõrvale, kuna struktuuriline kohandamine ei vasta nõuetele. Seetõttu on 2016. aastal vaja võtta täiendavaid meetmeid. Nõukogu on lähenemisprogrammidele antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et eelduste kohaselt peaks Poola stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded üldiselt täitma. Maksutulustid saaks suurendada, kui piirata vähendatud käibemaksu määrade laialdast kasutamist ja parandada maksuhalduse tõhusust.
- (9) Poola eelarveraamistikule tuleks kasuks, kui loodaks sõltumatu asutus, kas siis eraldiseisva institutsioonina või olemasoleva institutsiooni sees, kes vastutaks eelarve-eeskirjade täitmise eel- ja järelhindamise, makromajanduse ja eelarveprognooside hindamise ning riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse analüüsi eest.
- (10) Poola tühistas 2013. aasta lõpus 1999. aasta süsteemse pensionireformi. Ehkki 1999. aasta süsteemse pensionireformi tühistamine vähendas lühiajalisel eelarvekoormust, ei tugevda see riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust, kuna suurematest sotsiaalkindlustusmaksetest ja väiksematest intressimaksetest tuleneva lühiajalise kasu tasakaalustavad tulevased suuremad pensionimaksud riiklikust pensioniskeemist. Üldiselt kaasnevad 1999. aasta süsteemse pensionireformi tühistamisega pikas perspektiivis mõningad ohud Poola riigi rahandusele.
- (11) Põllumajandustootjatele ja kaevuritele antud sotsiaalkindlustuse privileegid takistavad jätkuvalt tööalast liikuvust ja tekitavad riigi rahandusele märkimisväärsed kulused. Need soodustuste süsteemid hoiavad inimesi tagasi liikumise tootlikumatesse sektoritesse, tekitavad varjatud tööpuudust ja madalate sotsiaalkindlustusmaksete tõttu subsideerivad neid suures osas maksumaksjad. Poola põllumajandussektoris töötas 2014. aastal 11,5 % tööjõust, mis on rohkem kui kaks korda suurem ELi keskmisest, luues samas vaid 3,3 % rahvuslikust kogulisandväärtusest. Riigi toetus põllumajandustootjate sotsiaalkindlustussüsteemile moodustab peaaegu 1 % SKPst ja toetus kaevurite pensionile omakorda 0,5 % SKPst. Seos sissetulekute ja saadavate hüvitiste vahel on väike ja maksed on peamiselt kindlamääralsed. Suure sissetulekuga põllumajandustootjaid ei ole võimalik toetuste saajate hulgast süsteemselt välja arvata ja seetõttu on toetuste süsteemi võimalik kuritarvitada. Põllumajandustootjate sissetulekute üle arvestuse pidamise ja nende hindamise süsteemi loomine oleks hädavajalik esimene samm põllumajandustootjate sotsiaalkindlustussüsteemi reformi suunas.
- (12) Poola tööturg on jätkuvalt killustatud. Ajutiste töölepingute sõlmimise sagedus on liidu suurim, samal ajal kui ajutiselt töölepingult alalisele ülemineku määr on madal ja palgaerinevused on liidu suurimad. Jäigad vallandamiseskirjad, pikad kohtumenetlused ja muud tööandjatele kehtestatud kohustused soodustavad tähtajaliste ja ebastandardsete töölepingute kasutamist. Lisaks peetakse tööseadustikuga hõlmatud lepinguid väga kulukateks, mis põhjustab tsiviilõiguslike lepingute (*umowy cywilno-prawne*) ülemäärase kasutamise, kuna need lepingud on tööandjale atraktiivsed väiksemate sotsiaalkindlustusmaksete tõttu. Seda liiki (st väiksemate sotsiaalkindlustusmaksetega) lepingute suur osakaal võib aga vähendada pakutava tööhõive kvaliteeti, seda eriti noorte töötajate puhul. Noorte töötus on kõrge, seda ühelt poolt kandidaatide kvalifikatsiooni ja oskuste sobimatuse tulemusena

⁽¹⁾ Nõukogu 19. juuni 2015. aasta otsus (EL) 2015/1026, millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2009/589/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Poolas (ELT L 163, 30.6.2015, lk 37).

ja teiselt poolt tööturu vajaduste tõttu. Seetõttu on vaja jätkata püüdlusi kutsehariduse ja -koolituse süsteemi reformimiseks ja elukestvas õppes osalemise madala taseme tõstmiseks. Naiste tööturul osalemise tase on jätkuvalt madal. Selle probleemi lahendamiseks on Poola suurendanud alushariduse kättesaadavust, kuid sellest hoolimata on lastehoiuteenuste kättesaadavuse näitaja liikmesriikide viletsaimate hulgas.

- (13) Raudteesektoris põhjustavad probleeme kõrged raudteekasutustasud ja ebapiisav riiklik rahastamine. Projektide kavandamise ja rakendamise menetlused on regulatiivse ja halduskeskkonna tõttu enamasti pikad ja koormavad. Ehkki hiljutised seadusandlikud muudatused võivad avaldada raudteetranspordile positiivset mõju, ei mõjuta need tõenäoliselt 2007.–2013. aasta programmiperioodil algatatud investeerimisprojekte. 2014.–2020. aastal suureneb ELi rahastamine raudteesektorile oluliselt.
- (14) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Poola majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused Poola 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Poolale esitatud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Poola eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi normidele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist ja lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitusel 1–4.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus selle kohta (1) kajastub eelkõige soovitusel 1.

SOOVITAB Poolal võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kohandada eelarvet nii 2015. kui ka 2016. aastal pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimist 0,5 % SKPst keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas. Luua sõltumatu eelarvenõukogu. Laiendada maksubaasi, eelkõige piirates vähendatud käibemaksumäärade ulatusliku süsteemi kasutamist.
2. Alustada põllumajandustootjate ja kaevurite pensionikordalduse vastavusseviimist muude töötajate pensionikordaldusega ja võtta vastu järkjärgulise täieliku vastavusseviimise ajakava ning kehtestada põllumajandustootjate sissetulekute üle arvestuse pidamise ja nende hindamise süsteem.
3. Võtta meetmeid ajutiste ja tsiviilõiguslike töölepingute ülemäärase kasutamise vähendamiseks tööturul.
4. Kõrvaldada tõkked raudteeprojektidesse investeerimise teelt.

Brüssel, 14. juuli 2015

Nõukogu nimel
eesistuja
P. GRAMEGNA

---

(1) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.